

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára
házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.

Bérmintetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krétt ígattatik be.

Lapunk számára hirdetőseket felvesznek **Budapest:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.

Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyiltérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egészségtan és gyógyászat mint közművelődési ismeretág.

A csillagászat és a régi classicusok ismertetésétől kezdve a kereskedelmi könyvvitel és áruisméig, majdnem minden tudományok és ismereti ágak van alkalma a közművelődés terén a művelt ember lelkét felvilágosítani, ismeretkörét terjeszteni, a nem szakembernek egyik vagy másik hasznossága, szépsége, magasztossága, fejlettsége és legalább minősége felől terjedelmesebb vagy vázlatos ismertetést nyújtani, és ezáltal a művelt értelmi osztálynál, mely a társadalom képviselője és valódi vezetője a különböző szakmájú egyének között szellemi szorosabb kapcsolatot teremteni. Csak az orvosi tudomány mondjuk ki őszintén szorult eddig ki a sorozatból azáltal, hogy nehéz voltánál fogva csak egyedül mint szaktudományt tekinték, és közismertetését szükségesnek nem vélték eszközölni.

Pedig a gyógyászatnak és a vele kapcsolatban lévő egészségannak a közéletben majdnem mindennapos szerepe van, és legtöbb ember ki szabadkozni azzal, mint tudományról foglalkozni, nem restel minduntalan felőle beszélni, annak tételeit vitatgatni, sőt akárhányszor belekontárkodni is.

Ha tehát ez ágazatnak a közművelődés tárgyai közé fölvetését nemcsak óhajtjuk, de sürgetjük is és a törvényhozásnak ezt szentesítő cikkelyét mielőbb létesítve óhajtjuk látni, akkor csak jogosult álláspontot foglalunk el és azt kívánjuk, hogy a művelt ember ismeretköre szaporodjék egy közérdekeltségű és a mindennapi életre főfontosságú ismeretággal, és ezáltal a társadalom művelt képviselői között a szellemi kapocs szilárdíttassék, sőt még azt is óhajtjuk ezáltal, hogy a tudatlanság vagy helytelen ismeret-

szerezés nyújtotta károk, mulasztások és kontárkodás háritassanak el.

A közművelődés ismeretágyai körébe e szükséges tárgyak leggyorsabban két uton juthatnak el; — az egyik az időszaki sajtó útján, melynek olvasása nélkül a művelt ember mai nap nem lehet már el; a másik ut ahoz az iskolák padja.

Az időszaki sajtóra eddig sem lehet panaszunk, az tett annyit a mennyit lehetett tenni, és úgy hiszem mennél inkább tisztázódnak az eszmék a nagy közönség körében, annál gyorsabban fogunk e helyen alaposan irt e nembeli cikkekkel találkozni.

Az iskolai tanításnak azonban egyelőre nagy akadályai vannak; a legfőbb a tanerők és a tankönyvek hiánya.

A közegészségi törvény a tanítás módját nem határozza meg, így lehetséges, hogy a tárgy oly módon fog előadatni mint az irás, olvasás vagy földírat, Magyarország története stb.

Csak hogy ezen említett tantárgyak és a közegészségtan között egy lényeges különbség legyen: azok tanítására a most képzett tanerők annak idejében tanítottak; a közegészségtanra azonban nem, továbbá pedig ha e fontos és nehezen előadható tárgyat valóban elő is próbálnák adni, nincs hozzá még jóra való tankönyvük sem.

A tanítókat előbb e tantárgy előadására képesíteni szükség, erre nézve szabad legyen egy indítványt nyújtani fellejre.

Alkalmazzon a kormány megyénként legalább egy-egy szakértő vándortanárt, ki a megye több pontjain külön-külön egybehívandó népiszkolai tanítóknak hetenkint kétszer háromszor a köz- és magán-egészségtan és népszerű gyógyászatból előadásokat tartana.

Ha nem terhelné az ország budgetjét túlnyomóan mindenesetre célszerűbb lenne az egészségtan tanításával mindenütt ott hol lehetséges orvosokat bizni meg. Igaz, hogy ez az ország évi kiadásait néhány százezer forinttal terhelné; no de ez nem torony paloták építése; ilyesmit hazánkban sóhajtani is alig lehet.

Persze, hogy a közegészség és általában az egészség fogalmainak derítése mellett életrevalóbb, egészségesebb és főképen erősebb népfaj lakhatna az országot az előállítható munka évenként milliókban mutathatna többletet fel, de mit használ e sóhajtásnak szavakat adni ott, hol mint a tapasztalás tanúsítja nálunk a közegészség érdekében minden újítás, minden költségbefektetéstől irtóznak.

A tanerők teremtésén kívül tankönyvekről is kellene gondoskodni, de nem úgy mint általában nálunk gondoskodva van. Érthető fölökény nyelven irt tankönyvekre lenne szükség, ilyet pedig megírni, nem elég alaposság és szakértelem, ehhez saját képesség is kívántatik.

Irassék ki pályázat a legjobb tankönyvre, mely a magán- és közegészségügyet érthetően és folyékonyan a nép számára tárgyalja és minden igényeknek megfelelő munka díjaztassék jól; akkor rövid idő lefolyása alatt lesz tankönyvünk.

Középtanodák, jogakademiák és seminariumban szakértők adják elő a kötelezendő tantárgyat.

Állami és községi hivatalnokok számára az állam fizetett szakértők által tartasson előadásokat. Akkor azután a közegészségügyi törvényt alkalmazni lehet majd a közéletben is, és annak jótékony hatása áldásteljes leend az emelkedő közjólétre.

Bizonyára áldásteljesebb az Uchatius ágyuknál.
Dr. Dudits Miklós.

TÁRCZA.

A természet tényező

a szellemi javak nemzetgazdaságában.

(Egy fejezet Szüts Miklósnak „A szellemi munka és szellemi fogasztás nemzetgazdasági szempontból” című tudori értekezéséből.)

Ezen szó „jav” mindig nemzetgazdasági értelemmel bír. Midőn tehát szellemi javokról szölok mindig oly szellemi értékeket akarok ez alatt érteni, melyek egyuttal nemzetgazdasági értékek. E szerint nem minden szellemi érték szellemi jav.

A szellemi javak többfélék s főleg: 1) szellemi képességek az emberben, 2) megőrzött s az emberek számára hozzáférhetővé tett gondolatok, 3) intézmények, 4) bizonyos viszonyok, melyeknek állandóságát az emberek szellemi tehetségeinek létele és rendes működése tartja fön pl. az emlékezet vagy a képzelem; ilyen jav pl. a hitel, a hirneves ezég, a működési terület, tekintély*), bizonyos megszokások stb., 5) tapasztala-

*) A tekintély pl. oly magas becsű gazdasági jav, hogy eze egyetlen javnak hiánya gyakran lehetetlené teszi, hogy egyéb kintű javainkat nemzetgazdasági és kenyérkereső módon értékesítsük. Elég szer láthatjuk pl., hogy valamely fiatal emberben kintű képességek vannak valamely állás betöltésére, de senkinek eszébe sem jut őt összefüggésbe hozni ezzel, mert hiányzik ehhez benne egy nagyon lassan képződő jav: a tekintély. Sok ember eszénél, ismereténél fogva nagyon hivatott lehetne egy nagy kerület vagy egész parlament vezérletére ma úgy mint 5 év múlva; de ezt mégis csupán 5 év múlva teheti meg, mert akkor már lesz hozzá tekintélye. Gyakran egy gazdasági vállalatot csupán egy névnek kintűzésével lehet megmenteni a bukástól, és vannak emberek, kiknek tekintélye oly nagy országos jav, hogy betegségüket vagy gyógyulásukat nemcsak az orvos lázfékmerője, hanem a bürze árfolyam-

tok és ismeretek, 6) a mértékek, — érteve ez alatt a mértékrendszereket, nem pedig az ezek szerint készült mérő készleteket, — 7) igen érdekes, fontos és minden egyéb szellemi javaktól nagyon eltérő sajátságokat mutató szellemi jav az idő.

A szellemi javakat a termelés, megosztás és fogyasztás momentumaiban veszem fontolóra; és pedig a termelésről szólva a három termelési tényezőt, a szellemi javakat mint természetet, a szellemi javakat mint tőkét és a szellemi munkát fogom tárgyalni.

Különös rész, 2. §. A természet a szellemi javak termelési tényezői közt is fontos szerepet játszik. Természet alatt ugyanis a nemzetgazdaságban mást értünk, mint eme többféle jelentésű szónak bármelyik máskor használt értelme alatt. Természet alatt értjük itt mindazt, mihez emberi munka hozzá nem járult, így pl. az időt is. Az idő tisztán természet-produkta jav, hogy úgy mondjam nyersanyag. Természetadta szellemi javak még az emberi tehetségek és jelességek.

E helyen mégis oly megjegyzés lép gondolkodásunk előterébe, melyet mellőzni nem lehet. S ez az, hogy talán inconsequentit követünk el akkor, midőn a szellemi munkaképességeket és munkaerőket a természet-tényező elemei közé sorozzuk, míg ellenben az anyagi munkaerők közül azok, melyek az emberben működnek, a nemzetgazdaságban mégis nem a természet, hanem a munka tényező neve alatt említettnek.

De mégis azt hiszem, hogy ha a szellemi munkaerőt annak munkájától különválasztva a gazdasági hasznót hajtó természet rovatában említem föl, nem hibázok.

jegyzőke is hirdeti. A tekintély és hitel nagyszerű szövetségben állnak egymással, gyakran a tekintély — hitelen rejő gazdaság, és a hitel — pénzben kifejezett tekintély.

Mert először is, ha fontolóra vesszük, hogy a nemzetgazdaságban az anyagi természet alatt is mit értünk, könnyű belátni, hogy nem mást mint munkaerőket, a természet nagy munkaerőit.

Másodszor a munkaerő és annak munkája mindenesetre megkülönböztetendők egymástól, az első természetadta öserő, a második már emberi productió.

Harmadszor pedig az anyagi munkaerők közül is azok, melyek az emberben működnek, csak azért nem említettnek a természet tényezőnél, azért tárgyalatnak egyedül a munkatényező rovatában: mert ezek munkájuktól különváltan a gazdaságban nem jelentkeznek, abban semmi szerepet nem visznek.

De másként van ez a szellemi munkaerőknél. A szellemi munkaerő, a szellemi munkaképesség, — az alvás állapotát kivéve, — soha sem szünetel, még akkor sem, ha azt mondanók róla, hogy most nincsen munkában. Vannak ugyanis lélekállapotaink, melyekben szellemi tehetségeinket fölhasználni akarjuk, midőn dolgozunk velük; csak hogy vannak oly állapotaink is, midőn már nem akarjuk őket felhasználni, midőn nem dolgozunk velük, de azért ezek dolgoznak bennünk, és ily állapotban, ily működések közben képezik gazdasági életünknek állandó szellemi légkörét, mely annak mozgalmaira és hasznosságára irányadó befolyást gyakorol. Ily működéseikben nem a szellemi munka, hanem a szellemi természet gazdasági szerepét öltik magukra; és ily értelemben lehet róluk a természet tényező czime alatt is szólni, míg az ember anyagi munkaerői csak a munka tényező czime alatt fejtegettetnek.

Elismert nemzetgazdasági igazság, hogy a három termelési faktor közül a munka és a tüke vég nélkü

Műipari és történelmi emlékek kiállítása Budapesten.

— Eredeti tudósítás. —

I.

Ha valaki köteteket olvas át honunk művelődés-történelméről, ismereteit kevésbé fogja gazdagítani, mint ki pár órát szentel oly ritkabeesű gyűjtemény megismerésére, minőt ma a múzeum mögötti Károlyi palota termei foglalnak magukban. Valóságos történelem ez a kiállítás; nem holt betűk halmaza, de oly történelem, melyet olvashat az is, ki olvasni nem tud vagy nem ér rá; történelem, mely mindenkihez saját nyelvén szól; történelem, mely századok dicsőségének, gyászának; történelem nagy emberek küzdelmes pályájának; történelem és pedig fényes, dicsőletes történelem századokkal előbb már oly szépen fejlett művészetünknek s talán a mainál magasabb fokú műparunknak. S a műbeesű tárgyak tarka egyvelegéből rakott ezen remek mozaik-történelem, mely ritkítja párját s melyhez hasonlót nem is minden negyedszázadban nyílik alkalmunk tanulmányozhatni: méltán megérdemli a legszélesebb körök érdekeltségét. Ki nem volt a bécsi világtárlaton s ki a magyar fővárost ez időben meg látogatta, önmaga ellen vétkezne, ha a vizkárosultak javára rendezett ezen emlékkiállítást megnézni s tanulmányozni elmulasztaná. Az uralkodó-ház, ugynevezett ambrasi gyűjteményének történelmi becsű legértékesebb tárgyai, magánosok és intézetek által birt nemzeti ereklyék, egyes főuraink által szenvedélyvel és nagy költséggel gyűjtött ritkaságok ily számmal s ily csoportosításban a 73-iki világtárlaton sem szerepeltek.

Hol kezdjem csak s miről írjak hát ezer tárgy közül, melyek legkisebbike is egy kiegészítő láncz szemét alkotja történelmünknek s a világművelődés nagy pházisainak egy-egy becses emlékét? Köteteket lehetne teleírni s pár rövid hasáb áll rendelkezésemre. Aztán, ime, mily hamar telik egy hasáb! Sietek is elmondani mindjárt mind, mi a fejezvényeket külföldön is érdekelhetik, s a nagy tömegből kiszakítva bemutatni, a mit Fejérmegye e kiállításra küldött.

Gróf Zichy Ödön képviseli itt a megyét gazdag-tartalmu üvegszekrényével. Legnagyobb történelmi becsesél bir e szekrény tárgyaiból a hatvani puszta lelt s a góthok és longobárdok idejéből származtatott pompás nyakék, vagy — mint némelyek vélik — „békejelvény”, mely nyolcz babérlevél- és kilencz bogárból egy pajzs szerű keranggal egybefoglalt és tiszta szinaranyból készített koszorút képez. Megbecsülhetlen műértékű darab! Érdekes a Szolnoknál a Tiszában talált s kövekkel díszített nyakék is, mely türkizekkel s rubinokkal ékített kardok, forgótartók, arany mentekötők, arany zománczos, gyémántokkal kirakott forgók s boglárók díszes társaságában foglal helyet a nemes gróf ritka-beesű gyűjteményében.

A kiállítás rendezése körül nagy érdemeket szerzett gróf Zichy Jenő urtól két érdekes, régi arczképet találtak kiállítva. Egyik ábrázolja Révay Istvánt mellképben, a másik Zichy Imrét. Amaz 1640., ez 1737-ből ered. Az utóbbi „Honeste nempe mulier corona viri est. 1737. Emericus Zichy,“ s a másik „Tempora mutantur. 1640. Stephanus Révay“ feliratot visel.

szaporíthatók, csak a természet áll korlátolt mennyiségben rendelkezésünkre és ennek munkája bizonyos határokon fölül absolute nem fokozható kár nélkül. A földek számát nem szaporíthatjuk s a megelőknek termőképességét bizonyos határon túl nem fokozhatjuk. Ezen törvény a szellemi javakra vonatkozólag némi módosulást szenved.

A már meglevő természeti javakat nem szaporíthatjuk, ha szellemiek sem, valamint termelő képességüket is csak bizonyos fokig hatványozhatjuk, melyen túl felszítve csak megsemmisítünk. A természetadta tehetségeket az emberben melioríthatjuk bizonyos mértékig, de jelentőségükön túl ki nem szélesíthetjük, s kitől egy vagy más nemből megtagadva vannak, abba belé nem oltathja bármilyen nevelés. De a természetet képviselő szellemi javaknak egy nagy része olyan, hogy alapját az emberben bírja. És ezen alap kiszélesíthető. Az emberiség mennyiségi viszonyai nem oly állandók mint a földéi. Az emberek száma fogy vagy növekszik a jóllét és megélhetés körülményei szerint, és épen a munka végtelen fokozhatásának törvénye nem egyéb mint az emberiség végtelen szaporíthatóságának törvénye. A szellemi javakat produkáló természet tehát nem azon törvények uralma alatt áll mint a termőföld, hanem mondhatni legnagyobb részben egészen összeesik a munka vagy inkább a munkaképesség szaporodásának törvényével. Mindazonáltal e szaporodás nem az embertől függ és nem is szabad. E szaporodás lehetősége épen az anyagi javakat s az élelmet produkáló természettől függ; mert midőn az emberi észtehetséget mint szellemi javakat magukban viselő alanyok száma szaporodik, ezzel nem csupán a javak, hanem a fogyasztók is szaporodnak, s minthogy

Mindegyik kép díszes kerete „Z“ betűt tüntet fel alsó részében, mint a tulajdonos nemes gróf névjegyét.

A legnagyobb becsű tárgyak egyike kétségtelenül a Székesfejérvárról Modrovich Ignác ur által kiállított Mátyás-billik o. m. Aranyozott ezüst alapon emelkedő s lent üveggömbben végződő, velencei kristályból készült, fölcseralaku ivókupa ez. Ember legyen a talpán, ki — ha szintültig telt — fenékiig üríteni vállalkozni, mert becsületes négy liter képes magába fogadni. A legnagyobb magyar király s vitéz barátai ittak négy századdal előbb e kupából keresztetetlen jó érmellékít, mit nem litterel, de „czinkotai“ itezével mértek az időben, mikor még nem ismerték a fogyasztási adót. Mily tiszteletet keltő emléke azon kornak e velencei remekmű, mely impozáns módon emelkedik ki nem kisebb becsű környezetéből. De bár elhelyezése kifogástalan, az ezüst talapatába vésett, későbbi korból eredő, hosszú latin feliratnak csak né-mely részleteit sikerült kibetűznünk s így azt nem is közölhetjük.

Találtunk egy görbe török kardot is, melynek története bennünket közelebről érdekelhet Tulajdonosa a félhold hatalmának hanyatlása idejében forgatta azt ott Fejérvár környékén. Szabad-Battyán helységnek volt: Budavár visszavételéig parancsnokló ura, Csik bey, honnét ered mindenestre „Csikvári“ elnevezése Battyán testvérközségének. A bey a budai katasztrófa után, mely a félhold fényét örök időkre elhomályosította, emlékül hagyta e kardot Nagy nevű meghitt barátjának, ki Urhidán lakott.

Kíváncsi szemlélők nagy csoportját találjuk minden időben Magyarország eddig ismert legrégebbi térképe előtt, melyet elég szerencsétlenül, kissé magasan helyeztek el. 1553-ban készült az s ma Apponyi Sándor gróf tulajdonát képezi. Hogy nagyon mögötte áll kezdetleges rajzával s góthbetűs latin szövegével mai nagytökélyű térképeinknek, ezt az évszám már sejtetheti velünk. Annál nagyobb érdekléssel néztük meg minden kis részleteit; de a Dunántúl kötötte le mégis leginkább figyelmünket. — A nagyobb városok soktornyu templomokkal, a kisebb, erődített helyiségek vártonnyal jelölve. Buda mellett elenyésző kis pont jelöli az akkor még jelentéktelen falut: Pestet. Székesfejérvárt soktornyu templomocskák jelzik öregbetűs Alba-Regalis felirattal, mellette „Sarowiz“nek írott folyóval, melyet a mai Sárvíz esatornánál bizony sokkal jelentékenyebb víznek bizonyít a térkép „fluvius“ jelzője. Találtunk még Vrida (Urhida), Czoor (Csóor), Ladan, Adon, Pentele, Erezij (Eres), Martonvazar, Bitzky (Bieske), Pakozd, Tsokake (Csókakó), Csaak (Csákvár?), Apostag, Fejérmegyei, s Vesprinium (Veszprém), Lepsin, Kencze, Feuldwar, Ozora, Simontorna veszprém- és tohamegyei helységeket. — Nagyon érdekes a Balaton rajza is a környező hegyekkel, melyek közt találjuk a Kisfaludy Sándor örökség régiében megénekelte s akkoriban még virágzó varakat, Tadika (Tátika), Semla, Zsigliget (Zsigliget), Kemend, Czobánt (Csobáncz), Rezi feliratokkal. Érdekesebb csak a világhírű korvina-könyvtár kiállított 2 remek könyvpéldánya.

Ime, kifogyok a térből, s mily kevés mindaz, mit elmondhattam. Elmondtam mégis, mi a fejezvényeket leginkább érdekelheti. — Jövöre sok másról még érdekesebben!

Szentirmai.

az emberek észtehetsége nagyon különböző s gyakran selejtes is, de fogyasztási képességük majdnem egyforma, ez a körülmény, — hogy ily szellemi javak szaporításával köritelenek vagyunk a fogyasztókat is szaporítani, — okozza, hogy ezen szellemi javak szaporítása sokkal kevésbé látszik kívánatosnak mint az anyagiaké. Sőt igen sok nemzetgazdász a megszorítás és gátolás tendenciáját tartja szükségesnek, nem a szellemi javakra, hanem a fogyasztásra való tekintetből.

Mennyire kívánatos volna ily szellemi javak szaporítása, ha az említett kellemetlenséggel nem járna, az sok körülményből kiviláglik. Képzeltük csak, hogy ha tudnánk rubrikázó, igtató, gondolatközlő és utániró gépeket készíteni, mennyivel több dolgot végeztetnénk, melyeket ma csupán azért nem végeztetünk, mert ember kellene hozzá, pedig még nincs meg a kellő anyagmennyiség, mely fogyasztási igényeit fedezhetné. Eleven példa erre a gépek hatása és azon forradalom, melyet ezeknek első honosulása előidézett. A gépeknek egy jelentékeny része anyagi javra átfordított szellemi jav fogyasztást szolgáló substratum nélkül A varrógép, kötőgép, fonó, szövő- és göznyomógép az öntudatosan gondolkodó ember munkáját végzik a nélkül, hogy enni kérnének. Innen a roppant gyorsaság, melylyel azok elterjedtek. A társadalomnak sokkal többre kerül egy varrónét elartani mint egy varrógépet, s ha néhány évtized alatt a varrónék száma szaporodott volna föl úgy, hogy anynyi varróképeséget képviseljen mint jelenleg az Amerika- és Európában fülhalmozott varrógépek, akkor a varrónék czéhe egy-magában már elegendő volna, hogy az egész többi emberiséget leszorítsa földünkről.

(Folytatása következik.)

Szölészlet.

— Hogyan teremnének szőlőink rendesen? —

Azt nem lehet kétségbe vonni, a szőlőművelés a gazdaszat egyik legjövődélmezőbb ága; de arról is meggyőződhetünk már akárhányszor, hogy az időjárása legszeb reményünket is dugába dönté s így a termése, — hogy úgy mondjam — csak a véletlenre van bízva; mert hogy a szőlő egyszer másszor teremjen s aztán vagy 8—10 esztendeig ismét ne — ez nem biztosíthatja a szőlőműves napi kenyerét — hej pedig de sokan vannak csak édes megyénkben is, kik ezután élnek.

Nem mondom én azt, mintha hatalmunkban állna kikötni az ég áldásával, sőt azt is megengedem, hogy a legokoszerűbb művelést is megsemmisítheti a szeszélyes időjárás, — de azt merem viszont állítani, hogy ennek is sok részben magunk vagyunk okai és pedig a megdölgötlen erdőpusztítás s a faültetésbeni hanyagságunk által magunk hoztuk ki az időjárást rendes kerékívágásból.

De nem ezéjra soraimnak ezekről bővebben értekezni — erre majd annak idején amugyis visszatérünk, hanem inkább reá mutatni akarok azon ferde eljárá suinkra, melyekkel nem hogy elősegítünk — hanem hátráztatjuk szőlőtőkeink természetét.

Elhez tartozik első rendben is az okszerűlten s imigy-amugy végzett munka.

Nagyon csodálók, aki azt hiszi, hogy a szőlőtőke munka dolgában nem kényes — sőt nagyon is. S ha mi metszük egyre-másra az egyik fajt egy mint a másikat — hébe-korba megpiszkáljuk a mint kedvünk s időnk engedi s a szüretet a főmunkának tartjuk — no ugy bizony semmi sincs csodálni való abban is — ha a szőlőtőke csak nagy vétve hozza meg a várható gyümölesmennyiséget.

Igen — ura könnyen lehet valaki a szőlőjének — csak hogy ez nem urat, hanem szolgát kíván s ha a fáradságot nem kiméltük tőle ugy rendes termésével örvendeztet meg bennünket.

Több figyelmet kellene továbbá fordítani az ugynevezett jó fajtákra.

A szőlőtőke csak oly helyen terem jól, a hol megtalálja szükségletét — a hol otthonosan érezheti magát s a hol a viszonyok legjobban megfelelnek természetének. S mit teszünk mi — tekintünk-e ezen körülményre? Dehogy tekintünk — de hogy nézünk; mert különben nem tiltetnénk oly helyre szőlőt — a mely káposztás kertnek illenek be; — nem hoztatnánk Tokaj vidékéről vesszőket azon hitben, hogy majd nálunk is tokaji bor terem; — szóval nem becsüljük meg saját megszoktatott szőlőfajainkat s mégis aztán mi panasz kodunk a rossz fajták ellen.

Meg van minden vidéknek ugyszólván a maga faja — egy helyütt a kadarka — másol a sárfelér — ismét harmadik helyen a füger kitünően diszlik. Ha már most mi ezen vesszőket elültetnők — vagy ezen fajokat szaporítanók teljes erő és akarattal, alig hiszem, hogy volna ok panaszkodni a rossz fajok ellen. Ültes sünk annyit, a mennyi biztos vesszünk van — ne pedig a mennyit szeretnénk, hogy így ne legyünk akár milyen fajú vesszőre is reá szorulva. Irtsuk a meglevő roszakat — s szaporítsuk a jót — hisz annyiféle módunk van, hogy csupán csak az erős és kitartó akarattal bícsaklik meg az egész.

De ne feledkezzünk meg egy harmadik körülmenyről sem t. i. az elegendő trágyázásról.

A magyar gazdánál — ki szőlője mellett telkét is miveli — a szőlőnek akkor jut trágya, ha a földetől megmarad. No már ez aztán édes kevés — nem vácsik nagyon a foga belé. Jóságot alig tartunk egy pár bogarat s ez is jobban tengődik mint él s aztán legyen annyi trágyánk, hogy még a szőlőbe is jusson.

Ne mondja senki — mert magam is jól tudom, hogy első a kenyér s azután még sok egyéb s ugy végre csak a bor, — hanem én csak kereken kimondom, hogy műveljünk inkább egyfélével jól, mint kettőt rosszul s azaz egyféle is több hasznot fog hozni — vagy pedig kövessünk el mindent, hogy minél több trágyánk legyen.

A trágya a szőlőművelésnél is fő kellék — ennélkül itt sem megyünk semmire. A legjobb faj — a legjobb művelés mellett is csak ugy teremhet kelően gyümölesöt, ha a földben erő is van — a mi folyton táplálja. A legjobb föld is nem kiapadhatlan forrás, hogy pótlásra ne szorulna. Trágyázni kell bizony azt, ha azt akarjuk, hogy kelően teremhessen.

Fordítsunk tehát több figyelmet a művelésre — válasszuk meg a honos fajt és trágyázzuk a lehető bőven s ugy szőlőink rendes termést fognak hozni.

Dombóvári Jenő.

Hirek.

— **Fagy.** A szombatról vasárnap virradó éjjel erős fagy volt, mely a fejlődésében már nagyon előrehaladott növényzetben súlyos károkat okozott. Hogy mily nagy a kár, azt most még természetesen nem lehet meghatározni; a buzavetések aligha szenvedtek kárt, de a rozsok, ugyszintén a szőlők és a tengerik annál súlyosabban szenvedtek. Városunk környékén a fagy főleg a szőlőkben okozott nagy károkat, különösen a ráczegeyen, hol egyes helyeken a termés egészen elfagyott; a turózsák felé kevesebb volt a

kár; a dombos helyeken, különösen a kápolna körül levő szőlőkön, mint fagyok alkalmával mindig tapasztalhatni, ezuttal is csak kevés kárt szenvedtek. A gyümölcsökben a fagy nem okozott károkat, mert a gyümölcsfákat még fagy előtt lelegették a hernyók egészen.

— **Csákvárott** a ref. lelkészválasztás f. hó 21-én következő eredménnyel folyt le: Máté József 201 szavazattal választott meg Farkas Emil helybeli helyettes lelkész ur 68 szavazata ellenében; de mint halljuk csak ideiglenesen, — mennyiben a választás megsemmisítendő létesen, — mert megválasztott által intézett, oly levél mutatott egy választó s olvastott elnökkel esperes ur által a közönség előtt, melynek tartalma nemcsak nem egészen, de sehogy sem illik eszközül egy lelkészi állomás elnyerhetésére. Ezen választásnál a csákvári hely. hitvallás felekezett nagymérvű háladatlanágát tanusította, mert tiszt. Farkas Emil ur ellen, — ki már egy év óta volt itt mint helyettes lelkész — csak azon haszontalan ürügyet adhatták, hogy hangja gyenge, — de ez nem erkölcsi hiba, — persze nincs óriási hangja, de azért elég erős különösen a csákvári templomban, pótolja azonban az igen erős hangot annál nagyobb tudománya, szép jelleme kitűnő erkölcsi s beszéde veje; hanem a fők az, hogy e cél elérésére a korteskedés rut eszközét, a pinczébe való járást nem használta, pedig ez ma a fő.

— **A választók névjegyzékébe** az 1877-ik évi választói jognak gyakorolhatására a központi választmány csak azon választók polgárokat vétetheti fel, kik *mult évi egyenes államadójukat f. 1876. évi ápril hó 15-ig bezárólag lefizették.*

— **Kejmenetek Balaton-Füredre és vissza.** Az idei nyári ivad alatt a déli vaspályán folyó hó 20-ától minden vasár- és ünnepnap vagy az azokat megelőző napon igen mérsékelt áru menet- és tértíjegyck fognak Budapest Székesfejervárról Siófokra és Balaton-Füredre és onnan vissza való utazásra következő árak mellett kiadni: Székesfejervárról Siófokra és vissza második osztály 2 frt. 65 kr., harmadik osztály 1 frt. 80 kr. — Székesfejervárról Balaton-Füredre és vissza a második hely 4 frt. 30 kr., harmadik hely 3 frt. 45 kr. A Füredre és vissza való utazásra szóló menetjegyek áraiban a gőzhajón való átkelési költségek Siófokról Füredre és vissza bennfoglalvák. A menet és tértíjegyck feljogosítanak a menetre a közönséges személyvonatokkal szombat reggel, vagy az ünnepnap előtti naptól fogva hetfő estéig vagy az ünnepnapra következő estéig.

— **A székesfejvári belvárosi kisedővő-egylet** 1876. évi május 25-én délelőtt 10 órakor saját házában rendezte évi közgyűlést tart melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívatnak. *Dr. Sáy József*, elnök. *Lauschmann József*, jegyző. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés. 2. A számadásnak ujjoni átnézése s a felmentvény kiszolgáltatás a pénztárnok részére. 3. In dítványok tárgyalása.

— **Dr. Scheiber S. H.** ur lapunk munkatársa e hó 13-án a pesti orvos-egyletben tartott előadást a belférgéről mikroszkopiai demonstrációkkal. Junius hó 12-én pedig az akadémiában terjedelmesebben értekezik a helmintologiai (belférgék) kérdésséről, egészen új adatok és felfedezések nyomán fogja ezen állatok élet módját előadni.

— **A koronaörökös büszkesége.** E napokban a cs. kir. koronaörökös F. H. Rudolf nevét viselő 19. számú gyalogezrednek Győrött állomásozó hadparancsnoksága magyar nyelven szerkesztett hivatalos levélben kereste meg e megye hatóságát. Míg e törvényes és egyuttal hazafias eljárás felett örülünk s az illető parancsnokságot üdvözlöljük, addig nem mulaszthatjuk el abbéli óhajunknak kifejezést adni, miszerint vajha — valahára — a 69-ik gyalogezred itteni hadparancsnoksága is a hazafias é nemet ép ily módon gyakorolná. Mindenesetre pedig örömmel és nyíltan megvalljuk azt, miszerint a 19-ik gyalogezred eme parancsnoksága büszke lehet e hazafias tetteire, mert ő a nemzet koronaörökösének, mint az illető ezred tulajdonosának a hazai törvényekben rejlő fenséges állásához méltólag járt el és midőn a 19-ik magyar gyalogezred zászlóját ily hazafias szellem lengi át, akkor nemcsak hogy büszke lehet az ezredtulajdonos ezen ezredére, nemcsak hogy a nemzet közbecsülését és tiszteletét érdemli meg az ily ezred, de sőt majdan a harc idején az ily hazafias ezrednek rendíthetlenségére s a győzelmi babérnak általa leendő kivívására bizton számíthat maga a király is.

— **A május 19-iki fagy** megyénk területén is igen nagy károkat tett; különösen a szőlőkben és a gyengébb tavaszi veteményekben, a rozs is sokhelyt elfagyott. Megyénkbeli eddig Polgárdiról és Csákvárról vettünk értesítéseket, hol különösen a szőlőkben a kár nagy.

— **A mult hetekbeni eszések** által az utak — főleg a nagyobb közlekedési utak — oly annyira elromlottak, hogy már legközelebbi ily időjárásnál szükséges leendő, ha az ember Zámolyról Székesfejervárra akar menni, írja levelezőnk, hon előbb hozzátartozóitól végreessen elbucszni, mert ki van téve annak miszerint összeűzöttan és holtan érkezik meg. Hogy annak javíttatása végett kihez kellene fordulni nem tudjuk, de az illető hatóságnak illetve közegeinek a jobb gondviselés figyelmébe ajánlható.

— **Beküldetett.** T. szerkesztő ur! Becses lapjának f. hó 17-iki számában a hírek rovatában közöltetett, miszerint a Zámolyon üresedésben levő község jegyzői állomásra 4 pályázó van, ezek közül Kóvér Ferencz, Lautner Ignác, és Matolcsai József bírnak nagy párttal. Erre nézve nagyon kérem t. szerkesztő urat mikép szerény megjegyzésemnek becses lapja hasábján tért nyitni kegyeskedjék. — Ha pártom van Zámolyon az tudtomon kívül van, mert nekem a fentemlített állásra szándékom sincsen pályázni; különben pedig az egész hirt valótlan koholmányom tartom, s csak is azt vélhetem belőle, hogy a t. értesítő, kinek más dolga valószínűleg nincs, mint valakiből tréfát üzni — engem itt nevétségessé tenni akar, ennek kikerülése céljából ismételve tisztelettel kérem a t. szerkesztő urat, miként ezen levelemet közöni szíves kedjék. Tisztelettel maradtam tekintetes szerkesztő urnak, Csákvárott 1876. május 20-án, kész szolgálja *Lautner Ignác.*

— **A lövöldet** vasárnap igen gyér számú közönség látogatta; minek következtében a tervezett tombolajáték és tánc egészen elmaradt. A lövöldei vendéglőre az idén ugyancsak rossz idők járnak; pedig ez igekezik a közönség igényeit minden tekintetben kielégíteni. Nem lehet kifogásunk sem az étel, ital, sem pedig a kiszolgáltatás ellen; csupán csak a közönség részvétlenségét lehet kifogásolnunk.

— **Hymen.** Kampis József, polgári gyógyszerész, e hó 22-én vezette oltárhoz Nagy Erzsé kisasszonyt. A szép frigyhez sok szerencsét kívánunk!

— **Czellővészet.** Vasárnap a lövöldében tartott czellővészet alkalmával a kitiűzött lövőket következők nyerték el: az 1-ső díjat fegyverrel Töltényi Antal szeg., a 2-ik díjat Keresztes Ignác 4 es, a 3-ikat Hübner Rudolf 4 es és a 4-iket Ullmann Miklósnak Hübner Rudolf 3 as körlovéssel. Pisztolylal: az első Malter Pál 4-es, a második Rosznagl Antal 3-as és a harmadikat Csapó Ignác 3 as körlovéssel. Összesen 720 lövés történt.

— **Néhal Udvardy Géza** temetése nagy részvételt ment végbe, kült temei az iváncsai reform. temetőbe tétettek öröknyugalomra. — Itt, nem messze a szőke Duna hullámaihoz fogja a fiatalon férfikora javában elhunyt költő örök álmait aludni. Beke poraira!

— **Lakás változtatás.** Városunknak, különösen a gyermek- és nőgyógyászatban igen ügyes orvosa dr. Schmideg József állandó lakását nádor-utca 10-ik számú Felner-féle házba tette át.

— **„Vege mindenünknek,”** ily szavakat hallunk, bármere menjünk, írja pécsi levelezőnk, mindenki siet a szőlőhegyekre, hogy meggyőződjék a beszéd alapos ságáról. — Borzasztó látvány ez, mely szemünk előtt elterül. A még pár nappal előbb viruló s oly sok reményre jogosító rendezett szőlőknek vége; 20. és 21-iki éjjel, az első éjjel a hegyen levők, a második éjjel a völgyben levők elfagytak $\frac{3}{4}$ részben. Oly hideg volt, hogy a nyílt helyen levő kisebb állóvízek jéghártya képződött. Közelí vidékiek lakói sirva mondják mindenfelé szerencsétlenségüket.

— **A boglári ez idei szőlőtermést** a fagy 20-án éjjel olyanynyira tönkre tette, hogy az egész nagy szőlőhegyen alig maradt egy zöld levél. A burgonya és kukorica is érzékeny kárt szenvedett.

— **A csákvári lelkészválasztáson** egy érdekes epizód volt — mint levelezőnk értesít — ugyan köz- kézen forgott egy nyomtatott felhívás, melyben egy jelett ajánlatik a hívek figyelmébe; alája volt írva „több választó polgár.” — Midőn a választás kezdetét vette, a választási elnök előveszi a nyomtatott ívet s felhívja az illetőket, hogy azon több választó, kik az iven említett egyént kijelelték s megválasztani kívánják ajánlják választásra; — azonban egy lélek sem jelentkezett. Itt tehát vagy a választók nem bíztak jelöltjökbe, vagy pedig azon nyomtatott íveket az aspirans nyomatta, s így maga magát dicsérve ajánlta, azt híven, hogy majd a betűvel tud híveket szerezni, — miután másképpen nem tudott. Azonban szörnyen csalatkozott, mert a híveknek sehogy sem kellett.

— **A szőlő tavaszi elfagyása ellen.** Legújabbban Franciaországban sikerrel alkalmazták azt, hogy t. i. ősszel a szőlőbe rozst vetettek. A rozs tavasszal, mikor a fagy már ártalmas, elég nagy arra, hogy a fiatal szőlőhajtásokat megvédje. Ha már egyszer a fagytól sem kell tartani, akkor levágják a rozst és takarmányképen használják fel.

— **Dr. Kemény Kálmán** ráczalmási közbirtokos ur ujjolag és így már harmadszor 15 darab római s ujjabkori érmet küldött. Eddig már 75 érmmel gazdagítja régiségtárunkat. Valóban szép és követendő tett!

— **Falubattyan községben** megüritült reform. lelkészi állomásra Várady István ref. lelkész választatott meg. Üresedésben vannak még az abai és császi ref. lelkész állomások, melyek közelébb fognak betöltetni

— **Kertész László** köz- és váltóüggyvéd irodáját a lakatos utca 8. számú ház 1-ső emeletébe tette át Figyelmeztetjük erre a nagy közönséget.

— **Fagy és adóexecutió.** A pénzügyminiszter közegei s községi előjárók sok helyt oly annyira tapintatlanok, hogy a jelen évi adók behajtását épen most kezdetétek meg. Tárnokról legalább azon panaszt hallottuk, hogy az adóvégrehajtást épen szombaton a nagy fagy után kezdték meg az előjárók s olyanoknál is, kik különben rendes adófizetők.

— **Az urhidal szőlőkben** a fagy igen nagy károkat tett, sok gazdának szőleje tökéletesen elfagyott. Nemcsak a lapályokban van kár, de még a hegyen is. Különösen azon szőlőknek ártott, melyek már kapálva voltak.

— **Vásárok jöttek** e hó 23-án haza városunkba s többen közülük — úgy látszik illuminált állapotban — örületes sebességgel hajtottak végig a Széchenyi utcán s csak a véletlennek köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenségek nem történtek. A sebes hajtás a belvárosban sem szűnt meg s ott is ily eszeveszett módon inkább rohantak tova mint hajtottak. Az ily tett komolyan megrovandó s figyelmeztetjük az ily dolgokra rendőrségünket büntesse e vastag gondatlan-ságot s eszeveszettséget példásan. — Mert drágább a polgárság élete s vagyona, mint néhány bortól kedvre hevült hóbortos kedvtöltése.

— **Megérkeztek a tavaszi munkáivad** vendégei a széleskalapu tót bugerok, mint a nép hija őket. Városunkból, mint központból fognak a falvakra ki szállítatni, hogy megkeressék itt téli kenyerüket, mi után szőlőföldükön csak árpa és krumpli terem. Városunk utcaí tele vannak tót atyafiakkal, többnyire kaszákat vásárolnak.

— **Alkalmunk volt Ganth** községnek egy hivatalos okmányát látni és örömmel tapasztaltuk, miszerint az, az illető községbírája által, ekként van aláírva: Franz Prosser Richter és mellette a falu-pecsétje „Gemeinde Gánt“ hiába csak meglátszik, hogy minden germanisáló törekvés mellett, mégis magyarosodunk, pedig ott a község iskolájában magyarul sem tanítanak.

— **Beküldetett.** Pénteken sorsolás utján Hübner kávéházában kijátszott fehér pamukból horgolt paplant Pepi néven Roszbergerné urhölgy nyerte meg a „fe-kete sas“ vendéglőben.

— **Az új hozsmérték** behozatala folytán a m. k. posta-felügyelőknak eddig mértföldenkint engedélyezett fuvardíj a m. k. földmívelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterium által kibocsátott rendelet értelmében ezuttal miriaméterenkint és pedig 1 miriaméter után 2 frtban állapítatik meg; 1 miriaméteren alóli távolság vagyis ha a távolság nem teljes miriaméter tesz ki, a fuvardíj kilométerenkint 20 kr-ával számítatván.

— **A korynticzi fürdő,** mely különféle betegségek ellen igen jó eredménnyel használható, június 1-jén fog megnyitani. Mint a beküldött programból látjuk, igen jutányosan tarthatja fen magát bárki is, mint szállás, mint élelem tekintetében e fürdőhelyen. Megemlítjük még, hogy a fürdő gyógyhatását Európa számos orvosi tekintélye, nevezetesen Poppelzer tanár is elismerte az altesti betegségekre nézve.

□ **Rövid hírek.** A nagy-sarlói honvédelmek, mely az 1849-iki ápril 19-én vívott győzelmes esztában elesett hősök emlékére Bars megye közönsége által közadakozás utján állítottatott fel, f. évi június 5-én fog ünnepélyesen leleplezteni. — Aradon hamis bankjegyek vannak forgalomban. — A székelyhídi kaszinó saját könyvtára javára jövő hó 15-én egyik helybeli előkelő zenekar közreműködése mellett táncvígalmat rendez. — Felső Bányán, írják a „P. N.“ nak, e hó 12-én egy izraelita nő csodamagzatot szült, melynek egy közöstörzsén két teljesen kifejlett fej, négy kéz, két köldökzsinor és három láb volt. Az anya szerencsésjére a magzat 4 hónapos korában vettetett el. — Király ő felsége tegnap reggel 6 órakor a Rákoson, b. Gyulay-Edelsheim országos főparancsnok és Boldizsár tábornok jelenlétében, a Lajos Victor 65 sz. gyalogezred felett szemlét tartott. — Szalacz Nándor magánzó és Meszlényi Pál jogász párbajt vívtak báró Rudnyánszky István lakásán, s a viadalban mindkét fél három-három sebet kapott. Az ügy törvényszék elé kerülvén, a verekedő egynek 6-6 havi fogságra ítéltettek el. — Kristics Miklós mandoletti sütőt Ristic Máté nevű segédje halálosan megsebezvén, kirabolta. — A műtörténelmi kiállítás látogatói részére Zichy Paula Ferenczné elnök, kéjvonatokat rendez, s tervbe vette, hogy a Károlyi palotában a kiállítás színhelyén — hetenkint kétszer cigány-zene is működjék.

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

Hirdetések.

Kitűnő hatással bir

mint háziszor gyomorhajok, elrontott gyomor és étvágytalanságnál

Dr. FERINI

élet-gyógy-itala.

Egy nagy üvegtök ára 80 kr., kicsinek 42 kr.

Egyedül megszerezhető **FRANZ V-nél** Holabkauban (Csehországban).

Ugyanott a rövid idő alatt oly nagyhírűvé lett **köszvény-szesz**, (mely idült köszvény ellen is használ) a 1 frt. 20 kr-ért szintén kapható.

➡ Ismét eladók kerestetnek. ➡

Két háztelek

24 öl, utcái vonallal a meghoszsabbított fekete sas-utcában, szabad kézből eladó.

Bővebben értekezhetni **Reitlinger Adolf s Lustig Manónál.**

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik: hogy Horváth Ede székesfejevári lakos felperes részére Baumann Ferencz székesfejevári lakos alperes ellen biztosítási végrehajtás útján f. é. február hó 18-án bíróságilag lefoglalt ingóságok, u. m.

bolti rövidáru-czikkek 1876. évi május 30. napján

d. e. 8 órakor

alperesnek üzleti helyiségében tartandó nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Székesfejevárott, 1876. évi május hó 15-én.

Czehe Tivadar,
végrehajtó.

KERTÉSZ és EISERT
Budapest, Dorottya-utca 2. színházteri szeglet,
a t. ez. közönség figyelmébe ajánlják az egyedül
nánk létező

D. Főre-fele szikviz ömaga készítéséhez magánzoknok legalkalmasabb
valódi
párisi szikviz-készülékeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemes üdítő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, máris általános használatba jött.

Készülékünk fő előnye az, hogy követve a minden egyes darabhoz mellékelte utasítást, bárki képes kitűnő, mindig friss, a gyárilag készültnél tisztább és olcsóbb szikvizet készíteni, azonkívül pedig pezsgőbor, malnaviz limonadé s egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak

A készülékek árai:
2 4 6 8 10 messzely.
darabja frt. 8.— 10.— 12.— 14.50 17.—

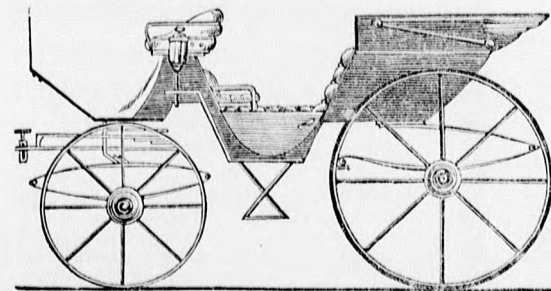
Kitűnő minőségű szerek 1 font acidum tartaricum és 1 1/4 font szikvizet tartalmazó esonagokban esonagokként 2 fittal számítottak

Irásbeli megbizások utánvót mellett gyorsan eszközöltetnek, lüdcéska és esonagolási díj a gép nagysága szerint 50—75 kr.

Együttal ajánljuk Berlin és Angolban legjobb gyárakból származó, a tisztáltságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztító és javító visszürő készülékünket, melyek 2 frt. 50 krtól 35 frt.ig tartanak készletben. Ezeknek rajzokkal ellátott kimerítő árjegyzékével szívesen szolgálunk.

Kováts György kocsigyártó,

a vásártéri 10-ik számú Bürgermeister-féle házban fenállott üzletét Szt.-György naptól
kigyó-utca 2. számú
Szelke-féle házba tette át.

Midőn ezen üzlethelyiségváltoztatásáról a n. é. közönséget tisztellettelenül értesíti, egyttal ajánlja szolgáltatásait mindennemű nyerges- és fényesítő-munkákra, s szíves megrendelések a legpontosabb gyorsasággal eszközöltetnek.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Budapest, sip-utca 16-ik szám alatt,
agyagesó-raktárt tart és elvállal
központi viz-, gőz- és légfűtések, gáz- és víz-
vezetékek, szivattyúk s closet-ek felállítását.

Árverési hirdetmény.

A székesfehérvári kir. telektörvényszéknek 5734/76 sz. a. végzése alapján közhírré tétetik miszerint Varga Mária felperesnek, Nagy F. György alperes elleni 200 frt. tőke s járulékaik erejéig követelése kielégítése tárgyában lefoglalt, és a vaáli 286 sz. tjkvben A. 1. 1. sor sz. a. házra és belsőre, ugy az A. 1. 2—12. sorszámok alatti 1/4 telekre az ahhoz tartozó legelő illetőségre, valamint az A. + 1. sorsz. a. szőlőre végrehajtás útján leendő elárverése elrendeltetik s annak foganatosítására I-ső határidőül 1876. évi június hó 16-án szükség esetében II ik határidőül 1876. évi július hó 18-ik napjának mindenkor d. e. 9 órája Vaál község házában azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy a II-ik árverésen a fekvőség becsáron alul 10% banat pénzképpeni letelele mellett el fog adatni.

Az árverésnek több feltételei a kiküldött kir. tszéki végrehajtó Tuboly István urnál megtekinthető.

Egyszersmind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen tkvvi hatóság székhelyén vagy közelében lagnak felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltesük végett e hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a perrendts 433. és 466. §§-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb irt javak iránt tulajdoni vagy elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélik igény keresetüket a hirdetmény közzé tételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen tkvvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt a székesfejevári kir. törvényszéknek 1876. évi april hó 28-án tartott tkvvi üléséből.

Danitz Béla,
kir. törvényszéki elnök.

Nyujtsd a szerencsének kezéd!
375,000 állami Mark,
vagy **218,750 o. é. frt. főnyereményt**

nyujt a legújabb nagy pénz kisorsolás, mely a magas kormány által engedélyezve és biztosítva van.

Az új terv előnyös beosztása alként van, hogy kevés hónap alatt 7 kisorsolásban 43,400 nyereménynek bizonyosan ki kell jönni, e közt a 375,000 Mark, vagy 218,750 frtes nyeremény is, továbbá:

1 Nyerem. M. 250,000,	6 Nyerem. M. 15,000,
1 " " 125,000,	7 " " 12,000,
1 " " 80,000,	11 " " 10,000,
1 " " 60,000,	26 " " 6,000,
1 " " 50,000,	55 " " 4,000,
1 " " 40,000,	200 " " 2,400,
1 " " 36,000,	412 " " 1,200,
3 " " 30,000,	621 " " 500,
1 " " 25,000,	700 " " 250,
5 " " 20,000,	24350 " " 138,
	stb. stb.

A huzás hivatalos napjai már rendszeren megállapítva lettek. Ezen nyeremény-huzásához sorsjegyek kaphatók és pedig:
1 egész eredeti sorsjegy csak 6 Mark 3 1/2 frt.
1 fél " " " 3 Mark 1 3/4 frt.
1 negyed " " " 1 1/2 Mark 90 frt

Minden hozzánk beküldött megbizások postaküldéssel, utalványozással vagy utánvételrel a legnagyobb postossággal lesznek elintezve és minden megrendelő a megrendelt eredeti sorsjegyet tölem kapja meg.

A megrendelésekhez rendszeren egy hivatalos játaktérvel szolgálunk, éppu minden buzás után a huzási-lajstromot kéretlenül bérmentve megküldjük.

A nyeremények kifizetése azonnal az állam felelősége mellett akár postailag, vagy számos összeköttetések miatt általunk Osztrák-Magyarország bármely nagyobb pénzárán is eszközölhetők.

Vállalatunkat mindig szerencse kísérte számtalanszor lönök különféle főnyeremények az általunk eladottakból hihuzva.

Egy ilyen a legszolidabb alapon nyugvó vállalatot az ember mindég a tömeges pártfogás reményében nyit meg, kérjük tehát, hogy a megbizásoknak mindkép eleget tehessünk, azokat legkésőbb május hó 31-éig beküldeni sziveskedjenek.

Kaufmann és Simon,
bank- és váltó-üzlete
Hamburgban.

Vesz és elad mindentféle államkötvényeket, vasuti részvényeket, kölcsönjegyeket stb.

U. i. Üzletünk iránti szives bizalmukat megköszönve azt a jövőben is iparkodni fognak megelégedésre kiérdemelni.

Fentebbi.

Ház-eladás.

Vizivárosban a városi gazdaságkert mellett fekvő

1-ső számú ház kerttel együtt
(1306 □ öl) szabad kézből eladó. — Bővebb tudósítást a papnövelde igazgatósága ad.

Árverési hirdetmény.

A székesfejevári e. f. kir. telektörvényszéknek 8789/tk 1875. sz. a. alatti végzése alapján közhírré tétetik, miszerint Braun József felperesnek Vida Ferencz és érdektársai hercegfalvi lakos alperesek elleni 625 frt. tőke s járulékaik erejéig követelése tárgyában lefoglalt és a hercegfalvi 113. sz. tjk. A 1. 1. sorsz. a. háznak 650 frt. 2—13 sorsz. a. 1/4 telek 976 frt. a tismándi 53. sz. tjk. A + 45. hrsz. a. ingatlan-ságnak 1233 frt. a hercegfalvi 56. sz. tjk. A 1. 1. sorsz. a. 1/2 háznak 325 frt. a 2—14 sorsz. a. 1/2 telekből 1/4-nek 488 frt. végre a tismándi 25. sz. tjk. A + 1. sorsz. a. nemesi birtoknak 959 frt. becsértékbeni végrehajtás útján leendő elárverése elrendeltetik s ennek foganatosítására I-ső határidőül 1876. évi május hó 24-ik szükség esetében II ik határidőül 1876. évi június hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája Hercegfalva község házában azon kijelentéssel tüzetik ki, hogy a II-ik árverésen a fekvőség becsáron alul 10% banatpénzképpeni letelele mellett el fog adatni.

Az árverésnek több feltételei a kiküldött királyi tszéki Tuboly István urnál megtekinthető.

Egyszersmind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen tkvvi hatóság székhelyén vagy közelében lagnak, felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltesük végett e hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a prdt. 433. és 466. §§-aihoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb irt javak iránt tulajdoni vagy elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélik, igénykeresetüket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen tkvvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt a székesfejevári e. f. kir. törvényszéknek 1876. évi mácius hó 17-én tartott tkvvi üléséből.

Faith János, kir. tkvvezető.

Árverési hirdetmény.

A sz.-fejevári o. f. kir. törvényszéknek 5503/tk. 1876. sz. a. végzése alapján közhírré tétetik, miszerint Fritz Lipót ráczalmási lakos felperesnek, Rajcsányi Julianna s özv. Molnár Fülöp né alperesek elleni 1300 frt. tőke s járulékaik erejéig követelése tárgyában lefoglalt és dunapentelei 174. sz. tjkvben A + 1. és 2 ik sorsz. a. felvett belteleki szántóföldből Rajcsányi Istvánt illető rész 1375 frt. becsértékben, a dunapentelei 292. sz. tjkvbe A + 1. sorsz. a. felvett szőlő egészben 300 frt. becsértékben; a d. pentelei 1169. sz. tjkvben A. 1. 1—7. sorsz. a. a felvett 2/4 kültelek egészben 2000 frt. becsértékben, a ráczalmási 44. sz. tjkvben A. 1. 3—18. sorsz. a. felvett 1 1/4 kültelek s ugyanazon tjkvből a ráczalmási 1574. sz. tjkönyvben átvitt A + 1. sorsz. a. 84. 85. hrsz. a. szerűskertre egészben 4500 frt. becsértékben, a ráczalmási 13111. sz. tjkvben A + 1. sorsz. a. felvett présház egészben 200 frt. becsértékben, — végül a ráczalmási 1312. sz. tjkvben A + 1. sorsz. a. felvett szőlő egészben 1000 frt. becsértékben végrehajtás útján leendő elárverése elrendeltetik s ennek foganatosítására a dunapentelei ingatlanokra nézve I ső határidőül 1876. évi június hó 26 ik napja, szükség esetében II dik határidőül 1876. július hó 25. napja, a ráczalmási ingatlanokat illetőleg pedig I. határidőül 1876. évi június 27 ik napja, szükség esetében II-ik határidőül 1876. évi július 27 ik napjának mindenkor d. e. 8 órája tüzetik ki, azon megjegyzéssel, hogy a második árverésen a fekvőség becsáron alul is 10% banatpénzképpeni letelele mellett el fog adatni.

Az árverésnek több feltételei a kiküldött Szinovácz Gyula kir. tkvszéki bíró urnál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen tkvvi hatóság székhelyén vagy közelében lagnak felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltesük végett a hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a perrendts 433. és 466. §§-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb irt javak iránt tulajdoni vagy elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélik igény keresetüket a hirdetmény közzé tételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen tkvvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt sz.-fejevári e. f. kir. törvényszéknek 1876. évi május hó 5-én tartott tkvvi üléséből.

Danitz Béla, kir. tszéki elnök.